ODK made easy and applying Kobotoolbox for data collection

ရေးသားသူ - ငြိမ်းချမ်းကိုကို Technical Expert ဖန်တီးရာ Myanmar Innovation Lab

Help

This tutorial uses Myanmar Unicode. If you can't see Myanamar Font font correctly, do the following steps.

1.Download Unicode font (pyidaungsu font) from http://www.unicode.today/

2.Add browser bookmarklet by doing following instruction.

မိုဘိုင်းဖုန်း မှ ဒေတာကောက်ခြင်း

အားသာချက် ၁.စာရွက်မကုန်ခြင်း ၂.အချက်အလက်များ ဧယားထဲတန်းဖြည့်သွင်း ပြီးသားဖြစ်ခြင်း ၃.အချိန်ကုန်သက်သာခြင်း

အားနည်းချက်

၁.နည်းပညာအသိလိုအပ်

၂.ကောက်ယူရန် device,phone လိုအပ်

၃.မြန်မာဖောင့်အခက်အခဲရှိနိင်

၄.ငွေကုန်သက်သာခြင်း

၄.ကောက်ယူရာတွင်သုံးသည့် mobile app

၃.မိုဘိုင်းဖုန်း

၂.အချက်အလက်များသိမ်းဆည်းရန် cloud server

၁.app ထဲတွင်သုံးရန်ပြင်ဆင်ထားသည့် ဖောင်များ(form)

မိုဘိုင်းဒေတာကောက်ယူရန် လိုအပ်ချက်များ

ODK ဆိုတာဘာလဲ

Open Data Kit.

- မိုဘိုင်းဖုန်းဖြင့် ဆာဗေးပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် mobile app နှင့် ဖောင်ပြုလုပ်သ
 ည့် Opensource နည်းစနစ်များ
- Open source ဆိုသည်မှာ မည်သူမဆို လွတ်လပ်စွာ အသုံးပြုနိုင်သည်၊ ပိုကောင်းအောင် ပြုပြင်ပေးနိုင်သည်၊ ပြန်လည်မျှဝေပေးနိုင်သည်။

မိုဘိုင်း app များ

KoBoCollect KoboToolBox	ODK Collect

ODK Collect

ODK အောက်တွင်ရှိသော မူရင်းဒေတာ ကောက်သည့် mobile app ဖြစ်သည်။

KoboCollect

Kobotoolbox ဖြင့်သုံးရသော ဒေတာ ကောက်သည့် mobile app ဖြစ်သည်

 \star \star \star \star

Open Data Kit

 \star \star \star \star

Kobocollect ကိုရွေးချယ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း

- Kobotoolbox ဆိုသည်မှာ ဖောင်များတည်ဆောက်ရန်,သိမ်းဆည်းရန် နေရာဖြစ်သည်။
- Kobocollect ဆိုသည်မှာထိုဖောင်များကို ထည့်သွင်းသုံးရန် မိုဘိုင်း app ဖြစ်သည်။
- အခမဲ့ရရှိသည်။
- Kobotoolbox website မှတဆင့်အလွယ်တကူ ဖောင်များပြုလုပ်နိုင်သည်။
- ဖောင်ပြုလုပ်ရန် အနည်းငယ် IT knowledge ရှိရုံဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်သည်။
- Kobocollect ဖြင့်ကောက်ယူရရှိသော အချက်အလက်တို့ကို website ထဲရှိ အကောင့်ထဲ တွင် သိမ်းဆည်းထားသည်။
- အဆိုပါ အချက်အလက်တို့ကို ဒေါင်းလုဒ်ပြုလုပ်နိုင်၊ မျှဝေနိုင်သည်။

Kobotoolbox အသုံးပြုပုံ

၁.Kobotoolbox တွင် အကောင့်ပြုလုပ်ခြင်<u>း www.kobotoolbox.org</u>

၂.ပထမဆုံး ဖောင်စတင်ဆောက်ခြင်း

၃.ဖောင်ကို ဖုန်းတွင်အသုံးပြုရစေရန် ပြုလုပ်ခြင်း

၄.Kobocollect တွင်ဖောင်ကို ရယူခြင်း

၅.စတင်ကောက်ယူခြင်း

၆.ကောက်ယူထားသည်များကို ဆာဗာသို့ပို့ခြင်း

Kobotoolbox တွင် အကောင့်ပြုလုပ်ခြင်း

Kobotoolbox တွင် ဖောင်ကိုဖုန်းမှ အသုံးပြု၍ရစေရန် Deploy ပြုလုပ်ခြင်း

Kobocollect app သုံး၍ သိမ်းထားသောဖောင်ကို ရယူခြင်း

Kobocollect app ဖြင့် ဆာဗေးကောက်ခြင်း၊ပို့ခြင်း

<u>ရရှိလာသော Report ကို Kobotoolbox မှကြည့်ခြင်း xls ဖိုင်အဖြစ် ဒေါင်းလုဒ်ပြုလုပ်ခြင်း</u>

ပိုမိုပြည့်စုံသော ဖောင်တစ်ခုတည်ဆောက်ခြင်း

訚	NEW		Deployed				
	Deployed	2	Name	Shared by	Created	Last Modified	Submissions
	E Draft	0	Test project Test project		Yesterday at 1:15 PM	Today at 11:40 AM	1
	Archived	0	Land Revenue Research		April 18, 2018	Today at 11:39 AM	7

- 1. Projects(လက်ရှိလုပ်ဆောင်နေသော ပရောဂျက်များ)
- 2. New(အသစ်ဆောက်ရန်)
- 3. Deployed(မိုဘိုင်းဖုန်းမှစတင် ရယူသုံးနိုင်သည့် ဖောင်များ)
- 4. Draft(မပြီးသေးသော ဆောက်လက်စဖောင်များ)
- 5. Submissions(ကောက်ယူထားသော အရေအတွက်)

	7.	ണ	ာက်ယူနိုင်သည့်	အမျိုးအစားများ		0	GPS နေရာ		
		0	മാ			0	ဓာတ်ပုံ		
		0	နံပတ်(ဒဿမ၊ ကိ	ပိန်းပြည့်)		0	ဗီဒီယို		
		0	နေ့ရက်			0	အသံ		
		0	အချိန်			0	Rank/Rating co:ໂ	ခင်း	
		0	နေ့ရက်နှင့်အချိန်			0	တွက်ချက်ခြင်း	-	
•	Select One		i=	Select Many	abc	Text		123	Number
1.0	Decimal		#	Date	0	Time		@	Date & time
•	Point			Photo	۹»	Audio			Video
<	Line		≡	Note		Barcode			Acknowledge
	Area			Rating	⊞	Question Ma	atrix	ļĒ	Ranking

- 1. မေးခွန်းအမည်ပေးခြင်းနည်းစနစ်(Data Column Name)
 - မေးခွန်းအတွက် အသုံးပြုသည့် ဘာသာစကားသည် အင်္ဂလိပ်အပြင် အခြားဘာသာစကားပေါင်းစုံဖြစ် နိုင်သည်။
 - o Data Column name ကို မပါမဖြစ်ပေးရန်လိုသည်။

abc

80

 အင်္ဂလိပ်လိုရေးလျှင် အလိုအလျောက် underscore ဖြင့်ပြောင်းပေမယ့် မြန်မာဘာသာဖြင့်ဆိုလျှင် _ သာ ပေါ်မည်။

✿●●●

×

Settings					
Question Options	Data Column Name:	-			
Skip Logic	Question Hint:				
Validation Criteria	Mandatory Response:	Yes			
	Default Response:				
	HXL:	#tag	Attributes		
	Appearance (Advanced):	select			\$
Validation Criteria	Mandatory Response: Default Response: HXL: Appearance (Advanced):	Yes #tag select	Attributes		

2. Question Hint

- o ပေးထားသည့်မေးခွန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အရိပ်အမြွက်စကားဖြစ်သည်။
- မေးခွန်းကိုထပ်ဆင့် ရှင်းလင်းလိုသည့်အခါ တွင် စာကို အဆိုပါကွက်လပ်ထဲတွင်ရေးသားနိုင်သည်။

向 (2) (中)

3. မေးခွန်းကို မဖြေမနေရဖြစ်အောင်လုပ်ထားခြင်း(Mandatory Response)

bc	နမ	0	ကျော်မေးရန်	မဖြစ်နိုင်သည့်	မေးခွန်းများကို	Mandatory	Response	ကို Yes	ဟုရွေးထားနိုင်	င်သည်။
----	----	---	-------------	----------------	-----------------	-----------	----------	---------	----------------	--------

Settings				
Question Options	Data Column Name:	_		
Skip Logic	Question Hint:			
Validation Criteria	Mandatory Response:	Yes		
	Default Response:			
	HXL:	#tag	Attributes	
	Appearance (Advanced):	select		\$

4. မေးခွန်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ချိတ်ဆက်ခြင်း

abc

- ဤကဲ့သို့သော function ကို skip logic ဟုခေါ်သည်။ ဥပမာ မေးခွန်း(၁)ထဲတွင် yes ဟုဖြေမှ မေးခွန်း(၁)
 ၏နောက်ဆက်တွဲမေးခွန်းပေါ်လာသလိုမျိုး။ ရန်ကုန်ဟု ရွေးလျှင် ရန်ကုန်ထဲရှိခရိုင်များပေါ်လာမည်။ခရိုင်
 တစ်ခုကိုရွေးလျှင် ထိုခရိုင်ထဲရှိမြို့များပေါ်လာမည်။စသဖြင့်..
- ပြုလုပ်ရန် Setting> Skip Logic>+Add a condition>Select Question from list>... မိမိရွေးချယ်လိုသ
 သွ် မေးခွန်း.

- 5. ကြိုတင်ပေးထားသော အဖြေထဲမှ ရွေးချယ်ခြင်း၊
 - တစ်ခုပဲရွေးချယ်နိုင်ရန် ပြုလုပ်ခြင်း(Select One) နှင့် တစ်ခုထက်ပိုရွေးနိုင်အောင်ပြုလုပ်ခြင်း(Select Many)
 တို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

\odot	▼ Sex	:=	🔻 ဘာအသီးကိုကြိုက်သလဲ	
	Image: Male Image: Female Image: Other Image: Click to add another response	۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱	ပန်းသီး သရက်သီး ငှက်ပျောသီး လိမ္မော်သီး	
	Select One		+ Click to add another response Select Many	

- 6. မေးခွန်းများကို အုပ်စုဖွဲ့ထားခြင်း(Grouping)
 - ဤကဲ့သို့ အုပ်စုဖွဲ့ထားခြင်းဖြင့် ဆာဗေးကောက်သူသည် ဖုန်း၏ page တစ်ခုတည်းပေါ်တွင် သက်ဆိုင်ရာ မေးခွန်းများကိုသာ မြင်ရပြီး ကျန်သည့်မေးခွန်းများကို နောက်စာမျက်နှာပေါ်တွင် မြင်ရမည်ဖြစ်သည်။
 - အုပ်စုဖွဲ့ရန် အရင်ဆုံး ဖွဲ့လိုသည် မေးခွန်းများကို select မှတ်ပေးရန်လိုသည်။
 - ပြီးနောက် form editor ၏ ဘယ်ဘက်ထိပ်နားတွင်ရှိသည့် အောက်ပါပုံလေးကိုနှိပ်ပါ။
 - ထို့နောက် Group ဆိုပြီး ဖရိန်တစ်ခုထဲဝင်သွားမည်
 - ထို ဖရိန်ကို နှစ်သက်ရာနာမည်ပြောင်းပေးလိုက်ပါ

- မေးခွန်းတစ်ခုထဲကိုပင် ဖြစ်နိုင်သည့် အဖြေများစွာရှိပြီး ၊အဆိုပါ အဖြေများထဲတွင်မှ နောက်ထပ်ပါဝင်သည့် Ο အဖြေများကို ထည့်သွင်းရာတွင်သုံးသည်။
- ဥပမာ-မွေးမြူထားသည့်တိရစ္ဆာန်အမျိုးအစား ၅ ခုပေးထားပြီး ၊ အဆိုပါထဲမှာ နွားငါးကောင်ရှိသည် ဆိုလျှင်၊ Ο
- တိရစ္စာန် ၅ မျိုးအမည်အရင်ထည့်ရမည်၊ ထို့နောက် အဆိုပါတိရစ္ဆာန်များရှိမရှိ ရွေးသည့် အရာထည့်ရမည်။ Ο ထို့နောက်မှ အရေအတွက် ထည့်ဖို့နေရာပေးရမည်။

7. ပေးထားသောရွေးချယ်စရာအပြင် အခြားရွေးစရာ(other) ကိုထည့်သွင်းခြင်း

- ဖြေဆိုသူ၏ အဖြေက ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသည့် ရွေးချယ်စရာထဲတွင်မပါသည့်အခါ တွင်အသုံးပြုနိုင်သည်။
- ္ ရှေ့တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် နံပါတ် ၅ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် နံပါတ် ၄ လုပ်ဆောင်ချက်ကို ပေါင်း၍ သုံးနိုင်သည်။
- ဥပမာ_ Multiple choice question တစ်ခုကိုတည်ဆောက်လိုက်ပါ။ နောက်ဆုံးတွင် other ဟူ၍ ထည့်ထား ပါ။
- ပြီးနောက် နောက်ထပ် ကောက်ယူရန် Text question တစ်ခုကို ခေါ်ယူပါ။ အဆိုပါ text question ကို skip logic သုံး၍ အပေါ်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် multiple choice question ထဲမှ other ဟုရွေးလျှင် ဆိုသည့်
 အခြေအနေနှင့် ချိတ်ဆက်လိုက်ပါ။

- 8. ကောက်ယူထားသော အဖြေများကို တခါတည်းတွက်ချက်ခြင်း(Calculation)
 - o ပထမ ကောက်ထားသော ကိန်းဂဏန်းရှိရမည်။ အမည်ကို question1 ဟုပေးခဲ့ပါ၊
 - ဒုတိယကောက်ထားသော ကိန်းဂဏန်းရှိရမည်။အမည်ကို question2 ဟုပေးခဲ့ပါ။
 - o ထို့နောက် မေးခွန်းအသစ်ယူ၍ calculate ကိုရွေးပါ
 - ၁ နှင့် ၁ပေါင်းသကဲ့သို့ပင်ရိုးရှင်းပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါ ကိန်းဂဏန်းများကို ကိုယ်စားပြုသော မေးခွန်း၏ name ကို သုံးရမည်။ ဥပမာ
 - \${question1} +\${question2}
 - o အဆိုပါ calculate ကိုလည်း အမည်တစ်ခုပေးရမည်၊ ဥပမာ- answer
 - ထို့နောက် နောက်ထပ် မေးခွန်းတစ်ခုယူ၍ Noteတွင် အဖြေကိုထည့်ရေးသားပါ။ \${answer} ကိုသုံး၍ ပြန်လည်ခေါ်ယူနိုင်သည်။
 - <u>ဆက်လက်ဖတ်ရှု့ရန်</u>

- 9. ဖောင်ကို အခြားသူတစ်ဦးသို့ မျှဝေခြင်း

 - ထိုသို့ မျှဝေခြင်းကို အထက်ပါ ပုံလေးမှ တဆင့်ပြုလုပ်နိုင်သည်။
 - ထိုသို့ collaborators ထည့်သွင်းရာတွင်လည်း Link ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ username ဖြင့် သော်လည်းကောင်းလုပ်နိုင်သည်။
 - မိမိပေးထားသော access level ပေါ်မူတည်၍ ဖောင်ကိုကြည့်ရုံကြည့်နိုင်ခြင်း၊ Edit လုပ်နိုင်ခြင်းတို့ ကွဲပြားသည်။
 - အခြားသူ၏ ဖောင်ကို ယူသုံးလိုပါက Clone ပြုလုပ်၍
 ပွားပြီး၊ Deploy လုပ်ပြီးမှသာ သုံးနိုင်သည်။

	Enter a username	View Form	•	INVITE
Se	lect share settings			
	Share by link			
	Share data publicly			

<u>https://kc.kobotoolbox.org/yourusername</u> ကိုထည့်ပါ။

yourusername ဆိုသည်မှာ သင်ဖောင်တည်ဆောက်ခဲ့သည့်အကောင့်၏ username ဖြစ်သည်။ မသိလျှင် kobotoolbox.org page ညာဘက်ထောင့် ကြည့်နိုင်သည်။

လက်တွေ့လေ့ကျင့်ခန်း

- 1. <u>www.kobotoolbox.org</u> သို့သွားပြီး ကိုယ်တိုင် အကောင့်တည်ဆောက်ပြီး username,password ကိုမှတ်ထားပါ။ (၁၀)မိနစ်
- 2. ပထမဆုံးဖောင်ကို အောက်ပါ မေးခွန်းများဖြင့်တည်ဆောက်ပါ။ (၂၀)မိနစ်
 - a. Project Name = Test one

 - d. မိသားစုဝင်အရေအတွက်(Number)
 - e. လိင်အမျိုးအစား (Select One) Male,Female,Others
 - f. သင်အင်တာနက်သုံးရင်ဘာနဲ့သုံးသလဲ (Select Many) Laptop,Phone,Tablet,PC
 - g. Phone models(Samsung,iPhone,Xiaomi,Sony,Huawei,Oppo)
 - h. Laptop model(ASUS, Acer, Macbook, Lenovo, HP, Dell)
- 3. Form ကို Preview လုပ်ပြီးစစ်ဆေးပါ။ (၅)မိနစ်

(၂၀)မိနစ်

Scan me

(၂၀)မိနစ်

10. "Test One" ဆိုသည့် ဖောင်ကိုရွေးပြီးလျှင် စတင် ဆာဗေးဖြေဆိုနိုင်ပါပြီ 11.အားလုံးဖြေဆိုပြီးလျှင်Go to End /saveကိုနှိပ်လိုက်ပါ။ 12.ဖြေဆိုမှုအပြီးမသတ်သေးလျှင် Edit Saved Form ထဲတွင်ပေါ်မည်။ 13.အားလုံးပြည့်စုံလျှင် Send Finalized Form တွင်ပေါ်မည်။ 14.မေးခွန်းများအားလုံးကို <u>အမှတ်စဉ် ၆</u>တွင်ပေးထားသော ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း Grouping ဖွဲ့ပါ။

15.နောက်ထပ်စမ်းသပ်ရန်အတွက<u>် အမှတ်စဉ် ၈</u>တွင်ရှိသော calculation ကိုပြုလုပ်ပါ

14. Send Finalized Form ထဲတွင်ရှိသော Report များကို ရွေးချယ်ပြီး Send လုပ်ပါ။ 15.အောင်မြင်စွာပို့ပြီးလျှင် Send Finalized Form ထဲတွင်ပျောက်သွားမည်။ 16. Koobotoolbox ord သိသား၍ စောစောကပိဏားသော result ကိုကြည့်နိုင်ပါမည်။ SUMMARY FORM DATA

17.ဖောင်ကိုပြန်လည်ပြင်ဆင်လိုပါက Edit button ကိုရှာပါ၊ 🔍 🔍 🕻 18.သ<mark>တိပြုရန်</mark>၊ ပြင်ဆင်ပြီးပါက Preview ကြည့်ပါ၊ Save နှိပ်ပါ၊ အတည်ပြုပြီးပါက Redploy နှိပ်ပါ။ သို့မှသာ ဖုန်းမှ အသုံးပြုနိုင်သည်။

သတိပြုရန်အချက်များ

- 1. သင့်ဖောင်မှာ တစ်ခုခုမှားနေလျှင် Deploy လုပ်သည့်အချိန်တွင် Error message ပေါ်နိုင်သည်။
- 2. Kobocollect ထဲတွင်စမ်းသပ်ထားသော ဖောင်အဟောင်းများရှိလျှင် ဖျက်ပစ်ပါ
- 3. ဒေတာကောက်မည့် device များ၏ Device ID ကို ကောက်မည့်သူနာမည်နှင့်တွဲ၍ မှတ်သားထားပါ။
- 4. Server Settings ထဲရှိ Kobotoolbox URLတွင် အကောင့်နာမည်ပါတွဲ၍ ထည့်သွင်းခဲ့ပါက username password ထည့်စရာမလိုပဲ အဆိုပဲ အကောင့်ရှိ deploy လုပ်ထားသော ဖောင်များကိုရယူအသုံးပြုနိုင်သည်။
- 5. မေးခွန်းတစ်ခုဖန်တီးပြီးတိုင်း အမြဲ name ကို မမေ့မလျော့ English လို ပေးခဲ့ပါ။
- 6. ODK collect app ကို ဖုန်းထဲတွင် install လုပ်ထားမိပါက အဆိုပါ app မှ ဖိုင်များနှင့် Kobotoolbox မှဖိုင်များ ရောထွေးဖော်ပြနေနိုင်သည်။ မလိုလျှင် uninstall လုပ်ထားပါ။
- 7. Kobo collect app ကိုိ မြန်မာဘာသာ(ဧော်ဂျီ)ဖြင့်လည်းသုံးနိုင်သည်။သို့သော် Form ဒေါင်းလုဒ်ပြုလုပ်ချိန်နှင့်ပေး ပို့ချိန်တွင် မြန်မာ လိုပြောင်းထားလျှင် error တက်မည်။ ထိုအချိန်တွင် language ကို English ဖြင့်သားထားပါ။

သတိပြုရန်အချက်များ

8. မြန်မာစာဖောင့်ပြဿနာရှိနိုင်သည်။ ယူနီကုဒ်(Myanmar3) သို့မဟုတ် ဇော်ဂျီ မည်သည့်အရာကို သုံးမည်ကို ကြိုတင်ဆုံးဖြတ်ပါ။ အဓိက ကောက်ယူမည့် device များ၏ ဘာသာစကားစနစ်ပေါ်အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်ပို သင့်လျော်ပါသည်။

လိုအပ်သော အချက်အလက်များ ရာဖွေရန်နေရာ

Official Help from Kobo: <u>http://help.kobotoolbox.org/</u>

Burmese Tutorial :<u>https://phandeeyar.gitbook.io/pandatoolbox/kobotoolbox</u>

Phandeeyar Toolbox :<u>http://toolbox.phandeeyar.org/</u>

Youtube Channel :<u>http://bit.ly/kobotuto</u>

Get this slide :<u>http://bit.ly/kobopresentation</u>

